

Kraków – warto wiedzieć

Pierwszy krok

W czasie posiedzenia naukowego Wydziału I Filologicznego PAU 26 kwietnia br. prof. Alina Nowicka-Jeżowa przedstawiła wykład pt. „Piotr Skarga wobec humanizmu. Kontynuacja – reinterpretacja – polemika”. Prof. Alina Nowicka-Jeżowa kieruje w Uniwersytecie Warszawskim Laboratorium: „Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej. Od XV do XVIII wieku”. Tak się złożyło, że trzy dni później w Pałacu Arcybiskupów Krakowskich zapadła znamienna decyzja.

*

W pierwszych dniach czerwca br. w mediach ukazała się informacja, iż rozpoczyna się – od dawna oczekiwany – proces beatyfikacyjny ks. Piotra Skargi. Wypada sprostować: jest to na razie proces informacyjny. Jego zadaniem jest stwierdzenie, czy działalność ks. Piotra Skargi zasługuje na rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego. W tym celu będą pracowały dwie komisje: historyczna i teologiczna. 29 kwietnia br. kardynał Stanisław Dziwisz wydał dekret powołujący komisję historyczną w sprawie beatyfikacji ks. Skargi. Ma ona ocenić działalność ks. Skargi oraz zrecenzować jego publikacje i publikacje na jego temat. To jest praca, która będzie wymagała sporo czasu. Przewodniczącym komisji historycznej jest ks. prof. Ludwik Grzebień SJ, a należą do niej: ks. prof. Roman Darowski SJ, ks. prof. Stanisław Ziemiański SJ, prof. Grażyna Pańko (Uniwersytet Wrocławski), prof. Janusz Gruchała (Uniwersytet Jagielloński), dr Kazimierz Ożóg (Uniwersytet Opolski), mgr Krystyna Jelonek-Litewka (Arcybractwo Miłosierdzia).

Pierwsze spotkania komisji – z udziałem delegata ks. Kardynała, ks. prałata Andrzeja Scałbera – odbyło się 12 czerwca br. Poświęcone było omówieniu metodologii pracy zespołu, który ma przygotować ocenę: czy ks. Piotr Skarga zasługuje na to, by prowadzić proces beatyfikacyjny. Następnie komisja teologiczna, dysponując materiałami i opinia komisji historycznej, wyda własną opinię, czy sprawę skierować do Rzymu, do Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych, czy też zaniechać sprawę. Wicepostulatorem – osobą kierującą pracami na terenie Polski – jest krakowski jezuita ks. Krystian Biernacki, a ewentualnym postulatorem będzie osoba z Kurii Generalnej Jezuitów w Rzymie.

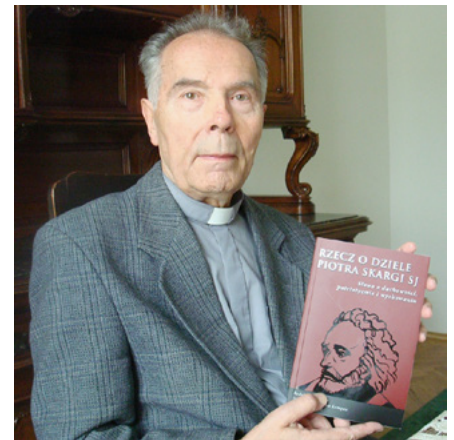
*

Gdy okręt tonie, a wiatry go przewracają, głupi tłumoczą i skrzynki swoje opatruje i na nich leży, a do obrony okrętu nie idzie, i mniema, że się sam miłuje, a on się sam gubi. Bo gdy okręt obrony nie ma, i on ze wszystkim, co zebrał, utonąć musi. A gdy swymi skrzynkami i majątnością, którą ma w okręcie, pogardzi, a z innymi się do obrony okrętu uda, swego wszystkiego zapomniawszy: dopiero swe wszystko pozyskał i sam zdrowie swoje zachował.

Ten namilszy okręt ojczyzny naszej wszystkich nas niesie, wszystko w nim mamy, co mamy. Gdy się z okrętem źle dzieje, gdy dziur jego nie zatykamy, gdy wody z niego nie wylewamy, gdy się o zatrzymanie jego nie staramy, gdy dla bezpieczeństwa jego wszystkim, co w domu jest, nie pogardzamy, zatonie, i z nim my sami poginiemy.

Ten cytat z *Kazań sejmowych* – „O miłości ku Ojczyźnie” – otwiera piękną książkę, wydaną w 2012 roku przez Wydawnictwo WAM i Akademię Ignatianum. Dzieło to – w tym przypadku można użyć tego słowa – zatyłowane *Ks. Piotra Skarga SJ (1536–1612) Życie i dziedzictwo* – zawiera tak

unikatowe materiały, jak wybór listów Skargi w przekładzie z oryginału łacińskiego, dokonany przez Stanisława Ziemiańskiego, reprint *Kazań sejmowych*, reprint *Wzywania do pokuty obywateli Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego*, ikonografię skargowską i *musicalia* – utwory muzyczne wykonywane w obchodach skargowskich w latach 1912 i 1936. Artykuł Ziemiańskiego zawiera nie tylko konieczną informację, także fotografie afiszy zapowiadających poszczególne imprezy, a nawet zapis nutowy wykonywanych wówczas utworów.

Ks. prof. Roman Darowski prezentuje pracę zbiorową, w której zamieścił rozdział dotyczący filozofii i działalności społeczno-politycznej Piotra Skargi

Fot. Marian Nowy

Ziemiański pisze: „W Krakowie 26 września 1912 r. odbył się w sali Starego Teatru «Wieczór Maryjański» w trzechsetną rocznicę śmierci ks. Piotra Skargi. Śpiewy ograniczyły się do dwóch utworów: «Boga Rodzico» oraz «Gaude, Mater Polonia» pod kier. S. Bursy. 27 września 1912 zaś w sali «Sokoła» w Krakowie podczas akademii śpiewano «Bogurodzicę» i «Do Ojczyzny». Na plakacie zapowiadającym «Uroczysty Wieczorek uczczenia 300 rocznicy X. Piotra Skargi» w Teatrze Miejskim im. Juliusza Słowackiego podano, że orkiestra tegoż Teatru będzie grała «Boże, coś Polskę», natomiast chór męski z orkiestrą wykona «Z dymem pożarów» do słów K. Ujejskiego”. W książce można znaleźć opracowania historyczne oraz podstawową bibliografię skargowską, sporządzoną przez Ludwika Grzebienia. Redaktorami dzieła są Roman Darowski i Stanisław Ziemiański.

*

Przeto należy stwierdzić, że człowiek czuwający żyje pełniej niż śpiący, a człowiek korzystający ze swych zdolności umysłowych żyje pełniej niż ten, który je tylko posiada. [...] Dlatego też wszyscy, którzy potrafią, powinni uprawiać filozofię, bo na tym polega w pełni dobre ludzkie życie lub stanowi to najprawdziwszą przyczynę dobrego życia.

Są powody, aby przypuszczać, iż ten fragment *Zachęty do filozofii* Arystotelesa jest drogowskazem życiowym ks. prof. Romana Darowskiego, jezuita, filozofa, autora ponad 350 prac i 20 książek. Prof. Darowski, zapytany o swoją opinię, odpowiada: – W moim przekonaniu ks. Piotr Skarga w pełni zasługuje na to, by dostąpić chwały ołtarzy. Należy bowiem do najwybitniejszych Polaków, odznaczał się niezwykłym patriotyzmem, zatroskaniem o dobro Narodu i Kościoła.

MARIAN NOWY